

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

Банки України
Асоціація “Незалежна асоціація
банків України”
Асоціація українських банків
Асоціації ринків фінансових
послуг (згідно з переліком)

Про надання роз’яснень щодо дати початку
реалізації персональних санкцій
та дотримання вимог пункту 3¹
Постанови № 654

Національний банк України (далі – Національний банк), керуючись Законами України “Про санкції” та “Про Національний банк України”, з метою забезпечення реалізації персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) (далі – персональні санкції) та належного виконання банками і визначеними небанківськими установами постанови Правління Національного банку від 01.10.2015 № 654 “Про забезпечення реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)” (зі змінами) (далі – Постанова № 654) повідомляє таке.

Про дату початку реалізації персональних санкцій.

Статтею третьою Указу Президента України від 10.06.1997 № 503/97 “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” (зі змінами) (далі – Указ про оприлюднення) визначено, що громадяни, державні органи, підприємства, установи, організації під час здійснення своїх прав і обов’язків повинні застосовувати закони України, інші акти Верховної Ради України, акти Президента України і Кабінету Міністрів

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000BD110000B92B0000

Дійсний до: 18.09.2021 09:39:18

Національний банк України

P/25-0006/62768
від 12.07.2021 19:00

України, опубліковані в офіційних друкованих виданнях або одержані у встановленому порядку від органу, який їх видав.

Відповідно до статті четвертої Указу про оприлюднення нормативно-правові акти Верховної Ради України і Президента України набувають чинності через десять днів з дня їх офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самими актами, але не раніше дня їх опублікування в офіційному друкованому виданні.

Переліки фізичних та юридичних осіб, щодо яких застосовуються санкції (далі – санкційні особи), наведено в додатках до рішень Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) (далі – санкційні списки). При цьому санкційні списки, крім офіційного опублікування в друкованих виданнях, оприлюднюються на офіційних інтернет-ресурсах Президента України та РНБО.

Водночас варто зазначити, що останнім часом мають місце випадки, коли укази Президента України про введення в дію рішень РНБО про застосування, скасування та внесення змін до персональних санкцій (з усіма додатками до рішень) у першу чергу оприлюднюються на сторінці офіційного Інтернет-представництва Президента України, сайті РНБО і лише через кілька днів публікуються в офіційних друкованих виданнях.

Відповідно, до моменту опублікування указів Президента України про введення в дію рішень РНБО про застосування, скасування та внесення змін до персональних санкцій в офіційних друкованих виданнях має місце проміжок часу, протягом якого вже відомі (у тому числі санкційним особам) перелік санкційних осіб та санкцій, які до них застосовані.

Варто зазначити, що відповідно до Закону України “Про санкції” (далі – Закон про санкції) рішення РНБО щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб’єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбачених пунктами 1–21, 23–25 частини першої статті 4 цього закону, вводиться в дію указом Президента України та набуває чинності з моменту видання указу Президента України і є обов’язковим до виконання (частина третя статті 5 Закону про санкції).

Крім того, в указах Президента України про введення в дію рішень РНБО щодо застосування, скасування та внесення змін до персональних санкцій зазначається, що відповідний указ набуває чинності з дня його опублікування.

З урахуванням вищезазначеного, а також беручи до уваги положення частини другої статті 6 Закону про санкції (“Закони та інші нормативно-правові

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000BD110000B92B0000

Дійсний до:18.09.2021 09:39:18

Національний банк України

P/25-0006/62768

від 12.07.2021 19:00

акти України діють у частині, що не суперечить цьому Закону”), на думку Національного банку, датою видання указу Президента України та, відповідно, набрання ним чинності слід вважати дату будь-якого першого оприлюднення такого указу для невизначеного кола осіб, у тому числі на сторінці офіційного Інтернет-представництва Президента України.

Ураховуючи наведене вище, задля ефективної реалізації застосованих персональних санкцій вважаємо, що банки та небанківські установи мають забезпечити вжиття заходів, передбачених Постановою № 654 з моменту оприлюднення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Президента України указу, яким вводиться в дію відповідне рішення РНБО.

Звертаємо увагу на те, що переліки осіб, до яких рішеннями РНБО застосовано санкції, розміщені у відкритому доступі в мережі Інтернет.

Наголошуємо на тому, що листи Національного банку щодо введення в дію рішень РНБО щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій носять виключно інформаційний характер і можуть бути лише додатковою підставою для початку здійснення перевірки клієнтів та їхніх фінансових операцій на наявність збігів із санкційними списками.

Банки та небанківські установи повинні самостійно забезпечувати своєчасне виявлення осіб, до яких застосовано санкції, а також невідкладно вживати заходів щодо реалізації санкцій з моменту введення в дію відповідних рішень РНБО.

Механізм реалізації банками, визначеними небанківськими установами окремих персональних санкцій, що пов'язані з рухом коштів осіб, зазначених у санкційних списках/на користь таких осіб (у тому числі за рахунками, відкритими в банках), установлений Постановою № 654.

Звертаємо увагу на те, що відповідальність за дотримання вимог законодавства України у сфері реалізації санкцій, у тому числі Постанови № 654, несе безпосередньо банк/небанківська установа.

Про дотримання вимог пункту 3¹ Постанови № 654.

Відповідно до частини третьої статті 106 Конституції України Президент України на основі та на виконання Конституції України і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України.

Перелік видів санкцій, що відповідно до Закону про санкції можуть застосовуватися рішеннями РНБО, які вводяться в дію указами Президента України, наведено в частині першій статті 4 Закону про санкції.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000BD110000B92B0000

Дійсний до: 18.09.2021 09:39:18

Національний банк України

P/25-0006/62768

від 12.07.2021 19:00

Рішеннями РНБО про застосування, скасування та внесення змін до санкцій на Кабінет Міністрів України разом зі Службою безпеки України та Національним банком покладено обов'язок забезпечити реалізацію і моніторинг ефективності застосованих персональних санкцій.

Порядок реалізації окремих персональних санкцій (у тому числі порядок блокування банками коштів/зупинення фінансових операцій), особливості і винятки під час їх реалізації визначені в підпунктах 4–8 пункту 1, пунктах 2, 3 Постанови № 654 (для банків) та пунктах 2, 3 Постанови № 654 (для визначених небанківських установ).

Водночас окремо слід звернути увагу на пункт 3¹ Постанови № 654, відповідно до якого банкам України, небанківським установам/небанківським фінансовим установам, операторам поштового зв'язку заборонено проводити операції, які:

1) мають на меті, сприяють або можуть сприяти уникненню обмежень, установлених санкціями;

2) порушують, сприяють або можуть сприяти порушенню обмежень, установлених санкціями.

З урахуванням вищезазначеного, з метою неухильного дотримання вимог Закону про санкції, рішень РНБО про застосування, скасування та внесення змін до санкцій, вимог та обмежень, визначених у Постанові № 654 (у тому числі пункту 3¹ цієї постанови), банки, небанківські установи повинні:

забезпечити виявлення осіб, до яких РНБО відповідно до Закону про санкції застосовано санкції, серед клієнтів та/або інших учасників фінансових операцій, які здійснюються за допомогою банку/небанківської установи або про які стало відомо банку/небанківській установі під час обслуговування клієнтів;

забезпечити виявлення спроб проведення фінансових операцій, на які поширюються заборони, та/або які мають на меті, сприяють або можуть сприяти уникненню та/або порушують, сприяють або можуть сприяти порушенню санкційних обмежень.

Звертаємо увагу на те, що прикладами уникнення обмежень, застосованих санкціями, можуть бути залучення до проведення фінансових операцій третіх осіб (у тому числі юридичних осіб, заснованих після дати застосування санкцій, які пов'язані з санкційною особою діловими зв'язками або власником та/або керівником яких є санкційна особа; фізичних осіб, які діють відповідно до довіреності, наданої санкційною особою після дати застосування санкцій); укладення після дати застосування санкцій додаткових угод до основних договорів між санкційною особою та її контрагентами, договорів про

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000BD110000B92B0000

Дійсний до: 18.09.2021 09:39:18

Національний банк України

P/25-0006/62768

від 12.07.2021 19:00

відступлення права вимоги, інших угод/документів, відповідно до яких змінюються умови розрахунків, склад та перелік учасників фінансових операцій за діючими договорами, у тому числі зовнішньоекономічними договорами, тощо.

Ураховуючи вищезазначене, банк/небанківська установа з метою дотримання вимог законодавства України у сфері реалізації санкцій повинен(на) забезпечити здійснення аналізу всіх можливих даних/інформації, що є в його(її) розпорядженні, уключаючи реквізити розрахункових/касових документів клієнтів.

Окрему увагу варто приділяти аналізу реквізиту “Призначення платежу”. Рекомендуємо банку/небанківській установі у тому числі забезпечити перевірку реквізиту “Призначення платежу” з метою виявлення в ньому будь-якої з наведеної в додатках до відповідних рішень РНБО інформації про санкційних осіб (найменування, реєстраційний номер, вебсайт санкційної особи тощо).

Національний банк наголошує на необхідності неухильного дотримання банками та небанківськими установами вимог законодавства України у сфері реалізації санкцій, у тому числі вимог та обмежень, визначених у Постанові № 654.

Заступник Голови

Ярослав МАТУЗКА

Катерина Корженко
(044) 521 87 20

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000BD110000B92B0000

Дійсний до: 18.09.2021 09:39:18

Національний банк України

P/25-0006/62768
від 12.07.2021 19:00